

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2010 M. GEGUŽĖS 26 D. NUTARIMO NR. 598 „DĖL VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ, KURIŲ SAVININKĖ YRA
VALSTYBĖ ARBA KAI VALSTYBĖ TURI DAUGUMĄ BALSŲ VISUOTINIAME DALININKŲ SUSIRINKIME, VADOVŲ DARBO APMOKĖJIMO“
PAKEITIMO PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA**

Institucijos pavadinimas (TAIS reg. Nr.)	Pastabos ir pasiūlymai	Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos argumentai dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija TAIS reg. Nr. 21-24279	2. Projektu siūloma nustatyti didesnį viešosios įstaigos vadovų darbo užmokestį, jei viešojo įstaiga vykdo veiklą, skatinančią inovacijas, verslumą, verslo plėtrą ir investicijų pritraukimą į Lietuvą ar atlieka su valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių politikos įgyvendinimu susijusias funkcijas. Vadovų atlyginimas yra siejamas su valdomos viešosios įstaigos vykdomomis funkcijomis, tačiau lydraštyje lieka nepagrįsta, kodėl inovacijų skatinimas, verslumo plėtra ar valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių politikos įgyvendinimo <i>funkcijos laikytinos išskirtinėmis ir prioritetinėmis kitų viešųjų įstaigų atžvilgiu</i> . Konstitucinis Teismas 2005 m. gruodžio 12 d. nutarime konstatavo, kad „<...> tam tikro bendrojo teisinio reguliavimo išimčių nustatymas gali būti konstituciškai pateisinamas, jeigu yra siekiama užtikrinti konstituciškai pagrįstą visuotinai reikšmingą interesą, Konstitucijos saugomas bei ginamas vertybes, ir tik tiek, kiek to siekiama“. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad paprastai turėtų būti vengiama nustatyti išimtimis grįstą teisinį reguliavimą, sukuriantį išskirtinį reguliavimą atskiroms asmenų grupėms, o lydraštyje nurodoma problematika turėtų būti sprendžiama horizontaliai visų viešųjų įstaigų atžvilgiu.	Neatsižvelgta. Manome, kad inovacijų, verslumo, verslo plėtros ir investicijų pritraukimas į Lietuvos Respubliką, valstybės valdomų įmonių valdymo politikos įgyvendinimas ir kitos Nutarimo projekte minimos viešųjų įstaigų funkcijos yra ypač svarbios užtikrinant visuotinai reikšmingą interesą. Per pastarųjų 5 metų laikotarpį vien viena tokia viešojo įstaiga padėjo sukurti 2002 naujus verslus ir 3367 naujas darbo vietas. Su šios įstaigos pagalba startuolių skaičius šalyje išaugo 3 kartus, kas lėmė, jog net per pandemijos 2020 metus įsikūrę 54 startuoliai vidutiniškai Lietuvos ekonomikai atneš 997 tūkst. Eur papildomų mokesčių per ateinančius 3 metus, o į valstybės biudžetą jie sumokėjo daugiau nei 124,4 mln. Eur mokesčių. Kita viešojo įstaiga per minėtą laikotarpį pritraukė apie 200 investicinių projektų, kurių vertė 1,6 mlrd. Eur, o investicijos į ilgalaikį turtą siekia 717 mln. Eur. Atitinkamai sukurtos 13352 naujos darbo vietos, o iš viešosios įstaigos pritrauktų investicinių projektų buvo surinkta apie 1,3 mlrd. Eur su darbo santykiais susijusių mokesčių (neįtraukiamas pelno mokestis). Paminėtina, kad į šią kategoriją patenkančios viešosios įstaigos administruoja daugiau nei 3 tūkst. projektų, kurių bendra vertė viršija 1,7 mlrd. Eur, o įgyvendinami projektai pritraukia daugiau nei 800 mln. Eur privačių lėšų. Atitinkamai su valstybės valdomų įmonių politikos įgyvendinimu susijusios viešosios įstaigos padeda užtikrinti, kad valstybės valdomose įmonėse, kuriose dirba per 32 tūkst. darbuotojų, generuojama 2,6 mlrd. Eur pajamų ir valdomas 10,5 mlrd. Eur vertės turtas, būtų užtikrinami aukščiausi skaidrumo ir valdysenos standartai.
	3. Projekte neapibrėžta ir neaišku, kokios konkrečios funkcijos būtų laikomos „su valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių valdymo politikos įgyvendinimu susijusiomis funkcijomis“. Taip pat svarstyтина, ar šios funkcijos atitiktų Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nustatytus viešosios įstaigos tikslus.	Neatsižvelgta. Pažymime, kad su valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių valdymo politikos įgyvendinimu susijusiomis funkcijomis yra išdėstytos Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 23 straipsnio 4 - 5 dalyse.

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija TAIS reg. Nr. 1D-2896	1. EIM siūlomas tam tikrų viešųjų įstaigų išskyrimas, numatant galimybę jų vadovams nustatyti iki 90 procentų didesnę viešosios įstaigos vadovo mėnesinės algos pastoviosios dalies koeficientą, nepadės išspręsti teikime keliamas problemas (nes pakeitimas bus taikomas tik EIM srityje veikiančioms viešosioms įstaigoms), tačiau tik dar labiau iškraipys viešųjų įstaigų vadovų atlyginimų sistemą, todėl šiam pakeitimui nepritariame. Pritardami EIM teikime dėstomiems pastebėjimams dėl nekonkurencingo viešųjų įstaigų vadovų darbo užmokesčio, siūlome šią problemą spręsti sistemškai peržiūrint ir prireikus nuosekliai tobulinant visų valstybės valdomų viešųjų įstaigų vadovų darbo užmokesčio reglamentavimą.	Neatsižvelgta. Kaip minėta, inovacijų, verslumo, verslo plėtros ir investicijų pritraukimas į Lietuvos Respubliką, valstybės valdomų įmonių valdymo politikos įgyvendinimas ir kitos Nutarimo projekte minimos viešųjų įstaigų funkcijos yra ypač svarbios ir prioritetinės užtikrinant visuotinai reikšmingą interesą. Todėl siūlomi pakeitimai pirmiausia yra nukreipti siekiant pakeisti esamą vadovų darbo užmokesčio reglamentavimą šių viešųjų įstaigų atžvilgiu. Atitinkamai Nutarimo projekto tikslas nėra spręsti sisteminės viešųjų įstaigų vadovų darbo užmokesčio reglamentavimo problemas.
	2. Siūlytume įvertinti tikslingumą viešųjų įstaigų vadovų pareiginės algos kintamosios dalies dydį imperatyviai susieti su vadovui nustatytų užduočių pasiekimu, kaip yra nustatyta biudžetinių įstaigų vadovams.	Neatsižvelgta. Manome, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 26 d. nutarimo Nr. 598 „Dėl viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra valstybė arba kai valstybė turi daugumą balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, vadovų darbo apmokėjimo“ 1.1.2. papunkčiu vadovų pareiginės algos kintamosios dalies dydis yra susietas su vadovui nustatytų užduočių pasiekimu.
	3. Nusprendus neatsižvelgti į 1 punkte nurodytą pastabą, atkreipiame dėmesį į tai, kad keičiamo nutarimo 1.1.1 papunkčio pakeitimai gali būti neįgyvendinti dėl keičiamo nutarimo 1.6 papunktyje nustatyto apribojimo – „Pagal viešųjų įstaigų kategorijas nustatyta viešosios įstaigos vadovo mėnesinė alga (pastovioji dalis kartu su kintamąja dalimi) negali viršyti praėjusio ketvirčio viešosios įstaigos darbuotojų vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio, apskaičiuoto vadovaujantis šio nutarimo 3 punktu, 5 dydžių.“	Neatsižvelgta. Atsižvelgiant į viešai skelbiamus vidutinius viešųjų įstaigų darbuotojų atlyginimų dydžius, manome, kad vadovo mėnesinė alga galės būti nustatoma, pasiekiant Nutarimo projekto 1.1.1. papunktyje nustatytus tikslus.
Lietuvos Respublikos finansų ministerija TAIS reg. Nr. ((2.120Mr-03)-5K-2109042)-6K-2103245	1. Rašto dalyje „II. Siūlomos priemonės“ galimybė mokėti didesnę mėnesinę viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra valstybė arba kai valstybė turi daugumą balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, vadovų (toliau – Vadovai) darbo užmokesčio pastoviąją dalį grindžiama analogiška nuostata dėl strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių valstybės įmonių (toliau – Strateginės įmonės) vadovų atlyginimų. Finansų ministerijos nuomone, abejotinas viešųjų įstaigų, vykdančių veiklą, skatinančių inovacijas, verslumą, verslo plėtrą ir investicijų pritraukimą į Lietuvą ar atliekančių su valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių valdymo politikos įgyvendinimu susijusias funkcijas, prilyginimas Strateginės reikšmės įmonėms, todėl manome, kad ir jų vadovų atlyginimų nustatymo metodika šiuo atveju turėtų būti nelygintina.	Neatsižvelgta. Kaip matyti iš aukščiau pateiktų pavyzdžių, viešosios įstaigos administruoja didelės vertės turtą ir valdo didelės rizikos projektus, taip pat tokiose viešosiose įstaigose dirba iki 200 darbuotojų, todėl pagal savo mastą viešosios įstaigos prilygsta tiek vidutinėms įmonėms, tiek ir nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbioms įmonėms. Atsižvelgiant į tai, manome, kad nėra argumentų, kodėl šių juridinių asmenų vadovų atlyginimų nustatymo metodika negalėtų būti lyginama.
	2. Rašto dalyje „III. Priemonių kaštai“ pateikiamais skaičiavimais, pritaikius Projekte siūlomus dydžius (maksimalų pastoviosios atlygio dalies koeficientą 16,0 ir jį padidinus 90 proc. bei 50 proc. siekiančią kintamojo atlygio dalį), mėnesinis Vadovo atlygis galėtų siekti apie 8070 eurų. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal viešai prieinamus statistinius duomenis (2020 m. I ketv.), toks atlyginimas atitiktų tik kai kuriems Strateginių įmonių, aukščiausio lygio valstybės vadovams nustatytus atlyginimus; 2020 m. vidutinį viešojo sektoriaus darbo užmokestį (1531,10 eurų) viršytų daugiau nei 5 kartus, o 2021 m.	Neatsižvelgta. Valstybės politikų ir viešųjų įstaigų vadovų darbo užmokesčio dydžiai neturėtų būti lyginami, kadangi kardinaliai skiriasi šių asmenų veiklos funkcijos ir pobūdis. Tuo atveju, jei yra manoma, kad valstybės politikų atlygiai yra per maži, turėtų būti peržiūrimas šių atlygių dydžio reglamentavimas.

	nustatytą vidutinį šalies darbo užmokestį (nuo 2021-01-01 – 1352,70 eurų) – beveik 6 kartus. Taip pat pažymėtina, kad net nustačius aukščiausią pagal Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymą valstybės tarnautojų atlyginimui skaičiuoti taikomą koeficientą (22,0), kuris taikomas Seimo, Vyriausybės bei Respublikos Prezidento kanceliarijos kanclerio pareigybėms, atlyginimas (neskaičiuojant priedų) neviršytų 4000 eurų per mėnesį.	
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija TAIS reg. Nr. 21-24279	<p>1. <...>Nutarimo projekte siūloma skatinti tik tas įstaigas, kurios vykdo veiklą skatinančią <i>inovacijas, verslumą, verslo plėtrą ir investicijų pritraukimą</i> į Lietuvą ar atlieka su valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių politikos įgyvendinimu susijusias funkcijas. Taip pat, paminėtina, kad apie 87,5 proc. viešųjų įstaigų vadovų darbo užmokestis nustatomas naudojant vien tik valstybės biudžeto lėšas ir tik apie 12,5 proc. – naudojant mišrių finansavimo lėšų šaltinius.</p> <p><...> Kiekvienas kriterijus įvertintas tam tikra balų suma. Kuo daugiau balų viešojoji įstaiga surenka, tuo aukštesnei kategorijai priskiriama. Pažymėtina, kad Nutarimo 2 priedo 5.1 papunktyje nurodytame kriterijuje „<i>Vykdo veiklą, skatinančią mokslo žinių ir technologijų sklaidos procesus, sudaro sąlygas komercinti mokslinių tyrimų rezultatus, skatinti mokslo ir verslo ryšius, propaguoti inovacijų kultūrą, steigti įmonėms, atliksiančioms taikomųjų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės) plėtros darbus ir diegsiančioms inovacijas, organizuoja ir vykdo eksperimentinę veiklą, skirtą naujoms technologijoms ir gamybos metodams kurti</i>“ inovacijų veikla yra minima, todėl dar kartą didinti pareiginę algą už šią veiklą būtų neteisinga.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlome atitinkamai koreguoti Nutarimo projekto 1 punktą, numatant, kad mėnesinės algos pastovioji dalis didinama iki 75 procentų, ir patikslinant viešųjų įstaigų vykdomas veiklas, kad jos nesidubliuotų su Nutarimo 2 priedo 5.1 papunktyje numatytais veiklomis.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Nutarimo projekto 1 punktą, pakoreguotas, numatant, kad mėnesinės algos pastovioji dalis yra didinama iki 75 procentų.</p>
	2. <...> Be to, teikime nėra nurodyta, kodėl pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai yra didinami tik I kategorijos viešųjų įstaigų vadovams, kas taip pat leidžia abejoti, ar šis padidinimas nebūtų išskirtinai taikomas tik vienai ar kelioms viešosioms įstaigoms. Su šiuo siūlymu sutiktume, jei pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai sistemiskai būtų didinami ir kitų kategorijų viešųjų įstaigų vadovams.	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Nutarimo projektu siekiama pakeisti esamą vadovų darbo užmokesčio reglamentavimą viešosiose įstaigose, kurios atlieka inovacijų, verslumo, verslo plėtros, investicijų pritraukimo į Lietuvos Respubliką, valstybės valdomų įmonių valdymo politikos įgyvendinimo ir kitas Nutarimo projekte minimas funkcijas, kurios yra ypač svarbios ir prioritetinės užtikrinant visuotinai reikšmingą interesą. Manome, kad šias funkcijas atlieka tik I kategorijos viešosios įstaigos, todėl didinti kitų kategorijų viešųjų įstaigų vadovų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus yra netikslinga.</p>